

1.-3. klase, 4.-6. Klase

Anita Anspoka

Babītes novada pašvaldības Salas sākumskola, "Pīlādžiši", Spuņciems, Salas pagasts, Babītes novads, LV-2105

Intereses motivēšana un izpratnes attīstīšana par likumsakarībām un norisēm mežā, un atbildīgas attieksmes pret dabu veidošana.

1. Veidot un nostiprināt orientēšanās prasmes mežā:

- 1.1. noteikt debespuses, izmantojot dabas zīmes – saules gaitu, kokus un citus dabas objektus;
- 1.2. pētīt un atpazīt meža iemītnieku paradumus, uzturēšanās un ziemošanas vietas, pēdas un balsis.
2. Nostiprināt pozitīvas sadarbības un attieksmes prasmes komandā.
3. Pārbaudīt un pielietot iegūtās zināšanas praksē.

Skolēnu veidotā orientēšanās karte, 2 m ierobežojušā lenta, 3 dažādu krāsu diegi, 15 mazi, ūdensnecaurlaidīgi, ar krāsainiem diegiem iezīmēti maisiņi ar čiekuriem un zīlēm, 3 dažādu krāsu aploksnes ar orientēšanās uzdevumiem, uzdevuma leģenda, fotoaparāts

„Zaķēns mežā ezi sauc, kur gan palicis mans draugs? Vāverīte kokā smeļ- velti draugu meklēt ej! Kamēr sals un kamēr sniegs- ezim mežā ziemas miegs”. Paldies!

Šajā uzdevumā Vāverīte mums būs palīgs, lai atrastu Eža ziemas māju, bet, lai mēs paši nenomaldītos, iezīmēsim, uz kuru debespusi ir mūsu skola. Uzdevums šodien ir viegli veicams, jo ir pats pusdienas laiks un koši spīd saule. Noteicam virzienu uz dienvidiem. Iezīmējam to savā kartē."

Skolotājs kopā ar skolēniem apsien ap koku ierobežojušo lentu, lai atzīmētu vietu, no kuras sākām nodarbību mežā, un līdz ar to virzienu uz skolu.

Pārrunājam, ka tieši pretī D virzienam atrodas Z virziens.

Dodamies mežā ar 1. uzdevumu- ~ pēc 100 soļiem pamanīt uzrakstu „Meža Pasts”!

Kad atrasts Meža Pasts, skolotāja nolasa nodarbības uzdevuma leģendu- Rudenī Ezis uzrakstījis vēstuli Zaķēnam, ka dodas ziemas miegā, un ka viņu varēs satikt, kad sāks sildīt silta saule, sazaļos zaļa zālīte un pretī rāpos kāda garšīga slika. Kā viņu varētu atrast, zinās meža kaimiņiene Vāvere, kura allaž visu labi redz un dzird, bet ir ļoti aizmāršīga. Ja viņai kāds palīdzēs sameklēt pazudušos ziemas krājumus, tad tie varēs atrast ceļu uz Eža ziemas guļamistabu. Bet vēstule neizņemta ilgi glabājusies Meža Pastā, jo Zaķis nezināja, ka viņam tā jau rudenī nosūtīta.

Skolēni tiek sadalīti grupās- Zaķi, Vāveres, Eži, katrai grupai piešķirot savas krāsas diegu. Katra grupa izvēlas savu kapteini

2. uzdevums – Meža Pastā (koku zaros) atrast attiecīgās krāsas aploksnes ar uzdevumiem, kuros dotas norādes par debespusēm, kur glabājas Vāveres ziemas krājumi. Ja pareizi noteikta debespuse, atrasts attiecīgās grupas krāsai iezīmētais maisiņš ar Vāveres krājumiem (zīles un čiekuri), tas jāpaņem. Katrai grupai jāatrod 5 krājuma vietas.

Skolotāja atgādina mācīto par dabas zīmēm, kas norāda uz debespusēm (sūnas un ķērpji, koku stumbru krāsa un miza, koku vainagi) un meža iemītnieku paradumiem ziemā (pēdas, balsis).

Uzdevuma bija noteikts laiks (~25 min.) Skolotājas ūjināšana bija uzdevuma beigu signāls, kad visām komandām jāatgriežas un jāsatiekas Meža Pastā.

Komandas kapteiņi ziņo, vai visi atgriezušies, kā veicies ar uzdevuma izpildi, un vai iepriekš apgūtās teorētiskās zināšanas noderēja, lai orientētos mežā.

Kopīga fotografēšanās. Uzvarētāji ir visi!

Uzdevuma veiksmīgai norisei jau iepriekš esam strādājuši ar informāciju par debespusēm (arī bibliotēkā un internetvidē) iepazīnuši topogrāfiskās zīmes, veidojuši skolas apkārtnes karti. Īpaši esam pētījuši informāciju par kokiem un meža iemītniekiem ziemā. Interese tika vērsta uz ežu, zaķu un vāveru dzīvi un paradumiem ziemā. Ierosmi interesei tieši par šiem dzīvniekiem bērniem deva dziesma „Zaķēns mežā ezi sauc...”

Mērķis ir sasniegts, jo skolēnos radīta interese un izpratne par likumsakarībām un norisēm mežā, veicināta atbildība pret to, ka daži dzīvnieki guļ ziemas miegu, dažiem ir ziemas pārtikas krājumi, ka mežs kādam ir vienīgās mājas, ka mums, cilvēkiem, mežā jāuzvedas kā ciemiņiem.

Teorētiski mācītais par debespusēm un dabas zīmēm veiksmīgi tika nostiprināts praktiski.

Mērķa veiksmīgai realizācijai un uzdevumu izpildei svarīgi skolotājam iepriekš apzināt nodarbības teritoriju bērnu drošības dēļ un sagatavot nodarbības vidi.

1.-3. Klase

Indāra Ceika

Salacgrīvas vidusskola, Pērnavas 31, Salacgrīva

Iepazīt skolas tuvāko mežu, atrast meža dārgumus, izmantojot karti.

1. Aktualizēt skolēnu pieredzi par to, kā lietot karti.
2. Pilnveidot sadarbības prasmes, strādājot pāros.
3. Attīstīt prasmi orientēties kartē.
4. Izzināt augus, kokus un dzīvniekus, kuri sastopami šajā mežā.
5. Nostiprināt mērīšanas prasmes, izmantojot mērlenti.
6. Palīdzēt izprast, ka meža dārgumi mums ir visapkārt.

Iepriekš izveidota karte, darba lapa, mērlente, pulkstenis, 7 A4 lapas (uz kurām ir norādīts veicamā uzdevuma nr., piestiprināts pie tā objekta vai laukuma, kur veicams konkrētais uzdevums).

KLASE.

Nodarbības sākumā skolotāja nolasa mazu stāstiņu par to, kā viens puisis devās meklēt MEŽA dārgumus, izmantojot mājas bēniņos atrasto karti.

Pēc stāsta nolasīšanas uzdod motivējošus jautājumus.

Kādus meža dārgumus puisis atrada? Vai, jūsuprāt, pēc kartes ir viegli orientēties dabā? Kāpēc? Kādus dārgumus var atrast mežā?

Izskaidro, ka arī mēs dosimies uz mežu ekspedīcijā, lai meklētu meža dārgumus un veiktu dažādus uzdevumus.

Mudina skolēniem sadalīties pa pāriem.

Iepazīstina katru pāri ar "ēnu", kas uzmanīs viņus (lai būtu drošāk 2. klases skolēniem pa pāriem izzināt mežu, tika pieaicināti 6. klases skolēni, kuri viņus pieskatīs, lai nenovirzās un neapmaldās mežā).

Pārrunā, kā jāuzvedas mežā.

KLASE.

Skolēniem tiek izdalītas kartes un darba lapas.

Skolotājs izskaidro kartē esošos apzīmējumus un secību, kā arī to, kas katra norādītajā kartes punktā ir jādara.

MEŽA.

Skolotājs, skolēni un "ēnas" dodas ārā pie skolas, kartē norādītajā vietā (1.) Katram pārim tiek izsniegta mērlente un pulkstenis. Skolēni patstāvīgi seko kartes norādēm, veic noteiktos mērījumus un pierakstus darba lapā (seko līdz "ēnas").

(1.) Skolēni uzsāk ekspedīciju. No pulksteņa nolasa un darba lapā pieraksta laiku, cik uzsāk ekspedīciju. Tālāk seko norādītajām bultiņām kartē.

(2.) No krustojuma līdz mežam skaita soļus un pieraksta darba lapā. Tālāk seko norādītajām bultiņām kartē.

(3.) Izpēta norādīto koku un darba lapā pieraksta, ka tas ir bērzs. Seko norādītajām bultiņām kartē.

(4.) Norādītajā laukumā cenšas atrast skudru pūzni, izpēta to, iezīmē kartē (apmēram pie kura koka tas atrodas). Seko kartes norādēm.

(5.) Izpēta kartē norādīto teritoriju, meklē meža veltes. Darba lapā pasvīturo atrastās meža veltes.

(6.) Tajā pašā laukumā meklē priedi, kurai būtu līdzīgas saknes, kādas ir redzamas attēlā. Konstatē, ka tā ir priede, izmēra apkārtmēru un pieraksta mērījumu darba lapā. Seko kartē norādītajām bultiņām.

(7.) Nonāk atpūtas vietā, kur sagaida skolotājs. No pulksteņa nolasa un darba lapā pieraksta laiku, cik beidz ekspedīciju.

Kamēr gaida pārējos pārus, skolotājs mudina atbildēt uz darba lapas pēdējo jautājumu un aprēķināt, cik ilgā laikā veica šo ekspedīciju.

Skolotāja mudina skolēniem nolikt darba lapas, sastāties aplī un sadoties rokās. Lūdz aizvērt acis un ieklausīties meža skaņās, sajūst mežu. Jautā, ko jūs sadzirdat? Ko jūs sajūtat? Skolēni sadzird vēju, putnu čivināšanu, jūras šalkas un klasesbiedra elpošanu.

Sajūt vēju, priežu smaržu, jūras smaržu.

Jautā, vai šīs skaņas un sajūtas arī varētu būt meža dārgumi? Kāpēc?

Aicina skolēnus apsēsties. Kopīgi pārrunā, kā ir veicies ar ekspedīcijas uzdevumiem, salīdzina atbildes. Katrs pāris izsaka, kas patika vislabāk, kas sagādāja grūtības. Nonāk pie secinājumiem, ka

1) mūsu mežā visvairāk aug priedes,

2) ļoti maz bērzu,

3) meža dārgumi mums ir visapkārt. Tie ir koki, dzīvnieki, augi, kas mīt mežā un ka tie ir jāsaudzē, kā arī tās sajūtas un skaņas, kuras mums ļauj sajūst un sadzirdēt mežs.

4) ka orientēties kartē ir aizraujoši.

Pēc skolēnu atbildēm, var secināt, ka

1) skolēniem patīk veikt šādas praktiskas nodarbības, 2) patīk būt pētniekiem, dārgumu meklētājiem, izmantojot karti,

3) patīk pašiem izzināt tuvāko apkārtni, izpētīt to, sajūst un sadzirdēt.

Ekspedīciju veica - _____

VĀRDI

DARBA LAPA

Iepazīstieties ar karti!

Veiciet uzdotos uzdevumus un aizpildiet darba lapu!

1. Uzrakstiet, cik sākat veikt ekspedīciju!

Plkst. :

2. Izskaitiet un pierakstiet, cik soļu ir no krustojuma līdz mežam!

No krustojuma līdz mežam ir soļu.

3. Uzrakstiet, kā sauc šo koku!

Šo koku sauc

4. Iezīmējiet kartē, kur apmēram atrodas skudru pūznis!

5. Izpētiet un pasvītrojiet tās dabas veltes, kuras atrodas šajā laukumā!

Bērslapītes

Dzērvenes

Melleņu mētras

Sviestbeciņas

Mušmire

**6. Apskatiet attēlu un centieties atrast šo koku kartē,
norādītajā laukumā!**

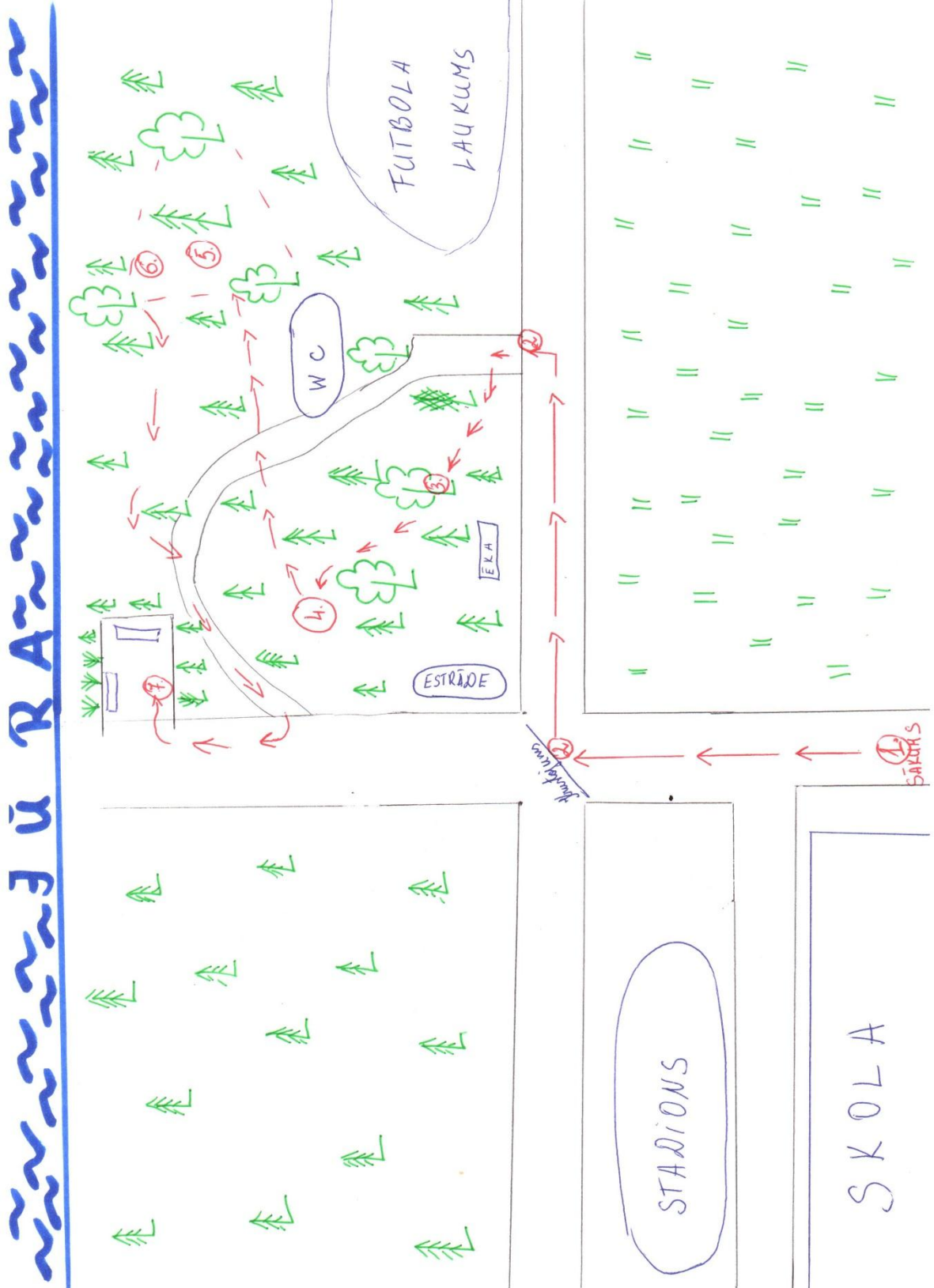
- a) Iezīmējiet koka atrašanās vietu kartē!**
- b) Uzrakstiet, kas tas ir par koku!.....**
- c) Izmēriet koka apkārtmēru!**

7. Uzraksti cikos beidzāt ekspedīciju!

Plkst. :

Kādus meža dārgumus atradāt?

Karte

1.-3. Klase

Anda Freimane

Mazzalves pamatskola Neretas novads Ērberģe Skolas 1

Attīstīt pētnieciskā darba iemaņas emocionāli pozitīvā gaisotnē, mācoties noteikt debess puses un pētīt augus parkā.

1. Trenēties izmantot un iegaumēt debespušu nosaukumus.
2. Vingrināties dažādi noteikt debess puses.
3. Rosināt patstāvīgi darbojoties pētīt kokus un augus parkā.

Ērberģes parks.

1. Mapītes ar stingrām kartona loksniem cietākam pamatam, kurās ievietotas darba lapas
2. Sagatavoti lieli koši debess pušu pirmie burti
3. Sagatavotas piespraužamās kartītes ar debespušu nosaukumiem
4. Līmējamā masa
5. Darba lapas ar uzdevumiem katram skolēnam
6. Aprīkojums uzdevumu veikšanai- lupas, mērlente, grāmatiņa par ķērpjiem, kļavas ripa ar gadskārtām
7. Kompasi
8. Skolotāja iepriekš izdarīti pieraksti un vērojumi, foto par stundas vietā apskatāmo
9. Mobilie telefoni, fotoaparāti
10. Termoss ar siltu zāļu tēju, krūzītes

Stunda notiek rīta pusē. Pirms stundas diviem skolēniem tiek iedota zīmīte un īsi paskaidrots tās saturs. Vienam no skolēniem iedod dažus kompasus. Otram tiek ieteikts izmantot Sauli. Ar uzdevumu jāiepazīstina pārējie skolēni.

Zīmītes teksts. „Pēc zvana ejiet uz Ērberģes parka austrumu daļu. Ceļā dodieties tikai tad, kad sapulcējušies visi. Tiekamies taciņu krustojumā!”

Skolotāja pa logu vēro un ceļā dodas tikai tad, kad redz, ka skolēni veiksmīgi paši sapratuši, kur jāiet un dodas pareizajā virzienā. Tikšanās vietā noskaidrojas, ka pareizo virzienu skolēniem labāk veicies noteikt pēc Saules. Skolēni saņem piespraužamās kartītes ar debespušu nosaukumiem- jaunu uzvārdu un kļūst par vienu no debess pusēm. Klasē ir 9 skolēni. Skolēni kļūst par 8 debess pusēm un fotogrāfu – reportieri Centriņu. Sk. 1. pielikumu.

Tā kā diena ir auksta pārrunājam, ka ir aktīvi jākustas. Pēc Saules nosakām kur ir austrumi. Ja pie labās rokas ir austrumi, tad priekšā mums ir ziemeļi. Pārbaudām ar kompasiem vai tiešām esam pareizi noteikuši ziemeļus. Tad noskaidrojam visas pārējās debess puses. Uzzīmējam sniegā zvaigzni ar astoņiem stariem un debess pušu nosaukumu pirmos burtus.

Izspēlējam kustību spēli „Stirna parkā”. Skolotāja stāsta par reālu satikšanos ar stirnu pagājušajā nedēļā. Skolēnu uzdevums, klausoties stāstījumu, pagriezties ar seju nosauktās debess puses virzienā. Sk. 2. pielikumu.

Pēc tam katram jāatrod savam jaunajam uzvārdam atbilstošā debess puse. Jākļūst par pētniekiem un patstāvīgi jāveic tikai viņam īpaši sagatavotais uzdevums.

Skolēni saņem mapīti ar darba lapu, parasto zīmuli, lieliem debess puses burtiem un līmējamo masu. Daži skolēni arī viņu īpašajam uzdevumam atbilstošus priekšmetus- lupas, mērlenti, ķērpju grāmatiņu, kļavas ripu ar gadskārtām. Iezīmētajā teritorijā jāaiziet norādītajā vietā un jāpielīmē savs burts tā, lai tas būtu redzams no centra(no vietas, kur uzzīmēta debess pušu zvaigzne). Reportieris Centriņš paliek centrālajā punktā. Viņa uzdevums fotografēt klasesbiedrus un viņu pieliktos debespušu uzrakstus.

Katrs dodas uz savu debess pusi. Pielīmē burtu. Sasildīšanās nolūkā 10 reizes palecās uz vietas. Ja kādam ir auksti, lec vēl. Lekšanas laikā jāpagriežas ar seju pret ziemeļiem.

Lasa uzdevumus. Aplūko ļoti vērtīgi apkārtni, izdomā savas atbildes. Sk. 3. pielikumu.

Austrums pēta lazdu. Ziemeļi pēta liepu ar atvasēm un zaķa atstātās pēdas zem tās. Rietums skaita, cik dažādu ķērpju ir uz koka stumbra. Dienvids pēta stumbra rakstu. Dienvidaustrums vēro uz kuru pusi parka malā augošajiem kokiem kuplāki zari un mēģina izdomāt kāpēc. Ziemeļaustrums mēra koka apkārtmēru un pēta uz kuru debess pusi kokam aug sūna. Dienvidrietuma pēta ļoti vecu bērzu un analizē, vai kokā ieliktais būrtis novietots pareizi. Ziemeļrietuma mēģina saprast vārdu zemsedze un aplūko veco celmu, jo šajā vietā parkā koku nav.

Kad individuālie uzdevumi paveikti, veidojam pārus. Apvienojas Dienvids un Dienvidrietuma, Ziemeļi un Ziemeļaustrums, Austrums un Dienvidaustrums, Rietums un Ziemeļrietuma. Sasildīšanās uzdevums - ķeram viens otru apkārt kokam, skrienot Saules ceļa virzienā. Iepazīstina viens otru ar redzēto, izdarīto, atklāto. Pajautā palīdzību, ja vajadzīgs.

Pēc tam katri divi pāri apvienojas grupā. Sasildīšanās uzdevums- pietupies 10 reizes, rokas paceltas tā, lai pie labās rokas A, bet pie kreisās rokas R. Skolēni parāda savā grupā interesantāko, ko ir atklājuši. Pajautā citiem padomu, ja vēl kaut kas nav saprasts.

Dzeram siltu gaiļbiksīšu tēju ar medu. Skolēni stāsta, ko uzzināja, ieraudzīja. Uzdod jautājumus skolotājai.

Skolēni paši izveido debess pušu zvaigzni. Vidū stājas Centriņš, viņam pie labās rokas ar izstieptām rokām Austrums, bet pie kreisās rokas Rietums. Priekšā nostājas Ziemeļi, aizmugurē Dienvids. Pārējās debess puses arī ieņem savas vietas. Sk. foto.

Dodamies uz skolu, vispirms pārliecinoties, vai neesam pametuši aiz sevis atkritumus un visu esam novākuši.

Nākamajā dienā sekoja stunda, kurā apskatījām foto par skolotājas stāstīto satikšanos ar stirniņu, dzeņa nedarbus, katra skolēna pētījuma vietu. Noskaidrojām, pārrunājām jautājumu atbildes. Skolēniem ļoti patika vērot foto un atcerēties stundā piedzīvoto.

1. Pielikums.

Skolēnu jauniegūtie uzvārdi.

Reinis- Ziemeļis

Alens- Austrums

Normunds- Dienvids

Emīls – Rietums

Dāvids- Dienvidrietums

Viktors- Dienvidaustrums

Lāsma- Ziemeļrietuma

Diāna- Dienvidrietuma

Toms- reportieris Centriņš

2. Pielikums.

Satikšanās ar stirnu.

Pagājušajā ceturtdienā es izgāju no skolas un devos uz austrumiem, lai nokļūtu mājās. Izvēlējos ceļu cauri parkam. Gribēju pagriezties uz ziemeļiem un iet gar Susejas upes krastu, bet tad nolēmu apskatīt mūsu nodarbības vietu parka austrumos.

Nonācu šajā vietā un paskatījos uz visām debespusēm. Saule spoži spīdēja rietumos, bet dienvidos no manis kokā saklausīju un saskatīju dzeni. Ziemeļaustrumos ieraudzīju savas mājas. Tad pagriezu galvu uz ziemeļiem un ieraudzīju nelielu stirniņu nākam no ziemeļaustrumu puses. Viņa gāja lēni ar purniņu kaut ko meklējama piekrastes nēdaudz atkusušajā nogāzē. Viena kājiņa izskatījās savainota. Tāpat kā šodien parkā bija stipra sērsna. Šādos apstākļos dzīvniekiem ir ļoti grūti atrast barību un pārvietoties. Sastingu, jo nevēlējos stirniņu nobiedēt un sapratu, ka ātri pārvietoties viņai ir grūti. Nolēmu nofotografēt. Laikam jau viņa tomēr kaut ko sajuta un pagrieza galvu dienvidu virzienā. Skatījāties viena uz otru. Tad stirniņa pagriezās ziemeļrietumu virzienā un pazuda manam skatienam aiz kuplajiem krūmiem.

Man bija ļoti skumji pēc šīs tikšanās. Kā jūs domājat vai mēs varētu kaut ko viņai palīdzēt?

3. Pielikums.

Īpašie uzdevumi.

1. Austrumam austrumos.

Atrod lazdu!

Saskaiti lazdas stumbrus!

Vai lazda ir koks vai krūms? Kāpēc?

Vai lazdai visi zari ir dzīvi?

Kā tu atpazīni sausos zarus?

Aplūko uzmanīgi lazdas pumpurus un spurdzes! Prognozē, kad lazda uzziedēs!

2. Ziemeļim ziemeļos.

Kā sauc šo koku?

Kās atrodas pie koka saknēm?

Aplūko uzmanīgi sniegu zem kājām! Vai var saskatīt kādas dzīvnieka atstātas pēdas vai citas liecības?

Kurš dzīvnieks te ir bijis?

Kādi dzīvnieki vēl mīt parkā?

3. Rietumam rietumos.

Apstaigā apkārt kokam!

Kas aug uz stumbra?

Cik dažādus ķērpjus tu saskati?

Vai uz koka blakus ir tādi paši ķērpji?

Paaicini reportieri Centriņu un mēģiniet nofotografēt!

4. Dienvidam dienvidos.

Izpēti koka stumbru ar lupu!

Vērīgi aplūko visu, ko redzi uz stumbra!

Uz mapē ieliktās lapas uzzīmē koka stumbra rakstu!

Kā sauc šo koku?

5. Dienvidaustrumam.

Vēro koka zarus no visām pusēm!
Uzkuru pusi zari kuplāki? Par ko tas liecina?
Apskati koka ripu! Kādam kokam tā pieder?
Vai tu redzi tuvumā tādu pašu koku?
Vai visas gadskārtas ir viena platuma? Par ko tas liecina?

6. Ziemeļaustrumam.

Kā sauc šo koku?
Kurā pusē kokam aug sūna?
Kā to var izmantot, lai noteiktu debess puses?
Nomēri koka apkārtmēru 1,30 m augstumā no sakņu kakliņa!
Koka apkārtmērs-

7. Dienvidrietumai.

Kā sauc šo koku?
Kāpēc to ir diezgan grūti atpazīt?
Aplūko putnu būrīti!
Vai tas ir pielikts pareizi?

8. Ziemeļrietumai.

Kā tu saproti vārdu zemsedze?
Vai uz celma ir redzamas sūnas, zāle, zaļas lapiņas?
Kā tu domā, kāpēc parkā šajā vietā ir tāds tukšums?
Vai te vajadzētu iestādīt kādu koku?

7.-9. Klase

Silva Skride

Krāslavas pamatskola Pils iela 5, Krāslava, LV 5601

Skolēnam būt aktīvam mācību procesa dalībniekam, nostiprinot un pilnveidojot viņa zināšanas, prasmes un iemaņas ģeogrāfijas tēmu apgūvē.

1. Savas atrašanās vietas noteikšana meža plānā un ar ĢPS
2. Darbs ar kompasu un meža plānu- virzieni, azimuts
3. Attālumu mērīšana dabā
4. Koku sugu noteikšana
5. ĪADT- dabas aizsardzība

Dienvidlatgales mežsaimniecība Valsts mežs 281. Kvartāls

Kompass, meža plāni, ortofoto kartes, ĢPS, meža mērlentes, lineāls, zīmulis

Labu dienu saka saule, labu dienu sakām mēs!- mūsu sasveicināšanās.

Saule spīd spoži, ir patiešām lielisks laiks, un mēs iepazīstamies ar Dienvidlatgales virsmežniecības Krāslavas biroja vecāko mežzinī Robertu Kuzņereviču, kurš mūs sagaida mežmalā un būs mūsu stundas galvenais vērtētājs un skolotājs.

Pēc sasveicināšanās un savstarpējās iepazīšanās un stundas uzdevumu noskaidrošanas, skolēni tiek aicināti uz meža ceļa nostāties vienā rindā pēc auguma. Un pēc komandas: uz pirmo- ceturto skaitīties, tas arī tiek izdarīts.

Līdz ar to skolēni ir sadalījušies grupās- un tajās ir gan zēni, gan meitenes, kas arī bija nepieciešams. Katrā grupā katram sava loma- profesija jāizvēlas, kurš būs- mērnieks, kartogrāfs, orientierists, ekoloģs, lai kopīgo uzdevumu veikšanas laikā, katrs par kādu no uzdevumiem būtu atbildīgs.

Pirms un pēc- katra praktiskā uzdevuma, visi sanāk kopā uz īsu teorētisko daļu un pēc uzdevuma veikšanas uz paveiktā analīzi.

Katra grupa saņem nepieciešamo meža plānu, kompasu, mērlenti. Uzdevumus saņem pirms katra no praktiskajiem darbiem.

1. Praktiskais darbs. Saņemot meža plānu, noteikt savu atrašanās vietu un iezīmēt to plānā. Pēc tam ar ĢPS palīdzību, tā tiek pārbaudīta un tiek nolasītas vietas ģeogrāfiskās koordinātas. Atrašanās vieta ir pie kupicas-Valsts un privāto mežu robežas. Šajā uzdevumā galvenais ir grupas kartogrāfs, kurš aktīvi iesaista visus meža plāna izpētē un ziņo par paveikto.
2. Praktiskais darbs. Vadību pārņem orientēšanās speciālists. Darbs ar kompasu un plānu. Orientēt kompasu un plānu Z virzienā. Noteikt virzienus un azimutu uz tuvējiem dabas objektiem, tos pierakstot plānā.
3. Praktiskais darbs. Darbu vada mērnieks. Attālumu mērīšana starp kupicām: ar soļiem, mērlenti, pēc meža plāna un ĢPS.

Šis uzdevums sagādā vislielāko jautrību. Viens no grupas attālumu mēra ar soļiem, divi citi ar 50 m garo mērlenti mēra attālumu, bet viens nopūlas, strādājot ar plānu, mērot ar lineālu un skaitļojot. Tad rezultāti tiek salīdzināti un mežzinis pastāsta kādu attālumu uzrādīja ĢPS.

4. Praktiskais darbs. Darbu vada ekoloģs. Koku sugu noteikšana un vecumu salīdzināšana. Sākumā nosaka koku sugas, te nekļūdās neviens, jo ir tikai priedes. Tad tiek noteikts koku vecums, pēc minēšanas principa, tad mežzinis iepazīstina ar meža inventarizācijas datiem un uzzinām, ka atrodamies mētrājā, kur vienā nogabalā priežu jaunaudze 36 gadus veca un otrā 108 gadus vecas priedes. Un noskaidrojam, ka turklāt atrodamies ĪADT- aizsargājamā ainavu apvidū Augšdaugava, kas arī ir izlasāms, ielūkojoties meža inventarizācijas datos.

Pēc visu praktisko darbu veikšanas, visi atkal sapulcējamies uz meža celiņa. Nostājoties, pārliecināties, ka neviens, uzdevumus veicot, nav pazudis.

Stundas pašvērtējums- šo to pratām, šo to atkārtojām, bet daudz jauna arī uzzinājām.

Un stundas nobeigumā nodziedam dziesmu "Kas kaitēja nedzīvoti diža meža maliņā. Pieci brieži man arami, sešas stīrnas ecējamas. Dziedāšana mūsu klasei neatņemama jebkuru pasākumu tradīcija.

Labs tas darbiņš, kas padarīts... un darīts ar prieku un interesi.

Pēc bērnu domām- pati interesantākā stunda, kas viņiem bijusi un pati īsākā, jo pagājusi nemanot.

Ko ieguvāt šajā Meža stundā? (skolēnu atbildes)

Daudz! Ieguvēji esam visi. Elpojām svaigu gaisu un izskrējāmies mežā, mētājāmies arī ar sniegu! Un atkārtojām grūtās tēmas. Patika tas, ka varējām paši visu darīt! Kļuvām gudrāki!

Paldies zinošajam mežzinim un skolotājai Silvai!

Mums patīk būt kopā!!!

7.-9. Klase

Anna Greidāne

Jersikas pamatskola, Skolas iela 2, Jersika, Jersikas pagasts, Līvānu novads

Nostiprināt skolēnu zināšanas par mežu kā ekosistēmu un tā daudzveidīgo pielietojumu.

1. Noteikt koka atrašanās vietu, augstumu, vecumu.
2. Noteikt koka sugu.
3. Noteikt meža augšanas tipus.
4. Nosaukt prasības, kas jāievēro cērtot mežu.
5. Parādīt meža daudzveidīgās izmantošanas iespējas.
6. Atrisināt krustvārdu mīklu.

Darba lapas. A3 formāta lapas, dažādu krāsu flomāsteri, kompass, augstummērītājs, Prestlera svārpsts, pildspalvas.

Ciemos pie skolēniem ierodas meža māte, kas iepazīstina ar sevi un izstāsta bērniem, kur viņi atrodas. Meža māte aicina skolēnus uz noslēpumu taku. Tur viņus sagaida grūti, bet interesanti uzdevumi. Ja tie godam tiks veikti, būs arī balva. Lai dotos piedzīvojumu ceļojumā, skolēni vispirms tiek sadalīti komandās (izloze). Pēc tam katra komanda saņem meža mātes rakstu ar norādēm, kur doties.(d.l.1)

Skolēni dodas uz uzdevumu vietām. Par katru no uzdevumiem paredzēts noteikts punktu skaits. Pirmās komandas pieturvietā "Trīs priedītes siliņā". Šajā vietā komandai jāizlozē sava priede un pēc kompasa jānosaka, virziens, kur priede atrodas, jānosaka ar augstummērītāju koka augstums un ar svārpstu - koka vecums. 2. komanda dodas uz pieturu "Izcirtuma stāsts", kur saņem uzdevumu, nosaukt noteikumus, kas jāievēro cērtot mežu. 3. komanda dodas pa taku līdz pieturvietai "Mežā eimu, mežā teku". Skolēni saņem darba lapu (nr.2). Uzdevums pēc apraksta un attēla noteikt meža augšanas tipu. Tālāk komandas dodas pēc meža mātes raksta norādēm, apmeklējot pieturu "Kas būtu Latvija bez kokiem". Pēc koka ripu paraugiem jānosaka, kas tas par koku.(priede, egle, bērzs, ozols, apse, alksnis, liepa, kļava, osis, pīlādzis) Skolēni saņem divus punktus, ja izmantota, papildiespēja, koka apraksts-vienu punktu. Koku aprakstiem izmantota darba lapa no Guntas Šusteres darba burtnīcas "Ģeogrāfija 9.klasei" Zvaigzne ABC, 2012.g. 37.lpp. Vēl viena pieturvietā- "Iepazīstini ar mani". Skolēniem ir jāpastāsta vizuāli par meža daudzveidīgo izmantošanu.

Pēdējā pieturvietā, kur skolēni nonāk ir "Krustu šķērsu". Tā ir krustvārdu mīkla, kur daudzi jautājumi ir par apgūto stundā un iegaumēto pieturvietās. Kamēr skolēni risina krustvārdu mīklu tiek apkopoti rezultāti. Tiek saskaitīti punkti par pēdējo uzdevumu. Bet tikmēr tiek nosauktas pareizās atbildes, kā arī mežzinis Kaspars Vucenlīdzāns pastāsta, par koka ripām, kura ripa, kuram kokam atbilst, par raksturīgāko, kas piemīt katram kokam, ka arī atbild uz skolēnu uzdotiem jautājumiem. Pēc tam tiek iekurināts ugunskurs, tiek apbalvotas visas komandas, ceptas desiņas un uzklaustas skolēnu atziņas par pavadīto nodarbību.

Skolēniem patika, jo varēja pārbaidīt savas zināšanas ne tikai par apgūto stundās, bet arī tās, kuras iegūtas daudzajos klases pārgājienos pa meža takām. Vienīgais aizrādījums, ka vispiemērotākais laiks šādai nodarbībai būtu maija vidus. Grūti bija brīst pa sniegu.

Esi gatavs doties ceļā, tad seko norādījumiem!(1)

Dodieties kalnā , ieraudzīsiet trīs priedes siliņā, katrai savs numurs, izlozējiet savu un nosakiet izmantojot kompasu dotās priedes atrašanās vietas virzienu, izmantojot augstummēru Suunto nosakiet priedes augstumu, un izmantojot Prestlera svārpstu, nosakiet priedes vecumu. Ierakstiet iegūtos datus tabulā un dodaties tālāk.

Pāri tiltiņam , sekojot norādēm, nonāksiet nākamajā pieturvietā "Mežā eimu, mežā teku". Tur saņemsiet darba lapu. Izpildiet to! Esat veiksmīgi paveikuši. Tad uz priekšu!

Dodamies pa taku tālāk. Esam nonākuši mētrājā. Kas būtu Latvija bez kokiem? Bet vai tu spēj pateikt pēc dotā parauga, kas tas par koku? Ja neveicas, tu vari izmantot papildiespēju, mazāks punktu skaits, bet būsī kļuvis zinošāks.

Ejam tālāk pa taku, sekojot norādēm. Nonākam izcirtumā. Vai redzat vientuļo koku? Tur atradīsiet nākamo uzdevumu.

Sekojam norādēm un ieraugam koka nojumi. Droši dodamies tās virzienā. Tur jūs jau gaida krāsainie flomāsteri un nākamais uzdevums.

Esat nopelnījusi iespēju pašūpoties. Visi uz šūpolēm. Tur būs pārsteigums!

Ha- ha ha. Pārsteigumu saņemsi gan, vēl tik jāatmin šī nelielā krustvārdu mīkla.

Esi gatavs doties ceļā, tad seko norādījumiem!(2)

Pāri tiltiņam , sekojot norādēm, nonāksiet pieturvietā "Mežā eimu, mežā teku". Tur saņemsiet darba lapu. Izpildiet to! Esat veiksmīgi paveikuši. Tad uz priekšu!

Dodamies pa taku tālāk. Esam nonākuši mētrājā. Kas būtu Latvija bez kokiem? Bet vai tu spēj pateikt pēc dotā parauga, kas tas par koku? Ja neveicas, tu vari izmantot papildiespēju, mazāks punktu skaits, bet būs kļuvis zinošāks.

Ejam tālāk pa taku, sekojot norādēm. Nonākam izcirtumā. Vai redzat vientuļo koku? Tur atradīsiet nākamo uzdevumu.

Dodieties kalnā , ieraudzīsiet trīs priedes siliņā, katrai savs numurs, izlozējiet savu un nosakiet izmantojot kompasu dotās priedes atrašanās vietas virzienu, izmantojot augstummēru Suunto nosakiet priedes augstumu, un izmantojot Prestlera svārpstu, nosakiet priedes vecumu. Ierakstiet iegūtos datus tabulā un dodaties tālāk.

Sekojam norādēm un ieraugam koka nojumi. Droši dodamies tās virzienā. Tur jūs jau gaida krāsainie flomāsteri un nākamais uzdevums.

Esat nopelnījusi iespēju pašūpoties. Visi uz šūpolēm. Tur būs pārsteigums!

Ha- ha ha. Pārsteigumu saņemsi gan, vēl tik jāatmin šī nelielā krustvārdu mīkla.

Esi gatavs doties ceļā, tad seko norādījumiem!(3)

Sekojet norādēm zaļā krāsā. Esat nonākuši izcirtumā. Vai redzat vientuļo koku? Tur atradīsiet pirmo uzdevumu.

Dodieties kalnā, ieraudzīsiet trīs priedes siliņā, katrai savs numurs, izlozējiet savu un nosakiet izmantojot kompasu dotās priedes atrašanās vietas virzienu, izmantojot augstummēru Suunto nosakiet priedes augstumu, un izmantojot Prestlera svārpstu, nosakiet priedes vecumu. Ierakstiet iegūtos datus tabulā un dodaties tālāk.

Pāri tiltiņam, sekojot norādēm, nonāksiet nākamajā pieturvietā "Mežā eimu, mežā teku". Tur saņemsiet darba lapu. Izpildiet to! Esat veiksmīgi paveikuši. Tad uz priekšu!

Dodamies pa taku tālāk. Esam nonākuši mētrājā. Kas būtu Latvija bez kokiem? Bet vai tu spēj pateikt pēc dotā parauga, kas tas par koku? Ja neveicas, tu vari izmantot papildiespēju, mazāks punktu skaits, bet būsī kļuvis zinošāks.

Sekojam norādēm un ieraugam koka nojumi. Droši dodamies tās virzienā. Tur jūs jau gaida krāsainie flomāsteri un nākamais uzdevums.

Esat nopelnījusi iespēju pašūpoties. Visi uz šūpolēm. Tur būs pārsteigums!

Ha- ha ha. Pārsteigumu saņemsi gan, vēl tik jāatmin šī nelielā krustvārdu mīkla.

Meža apstākļu augšanas tipi.

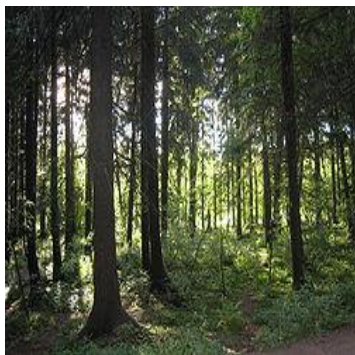
	Varenākais un skaistākais priežu, egļu, bērzu un apšu mežs. Koki var sasniegt 40-42 m augstumu. Izplatīts visā Latvijas teritorijā. Pamežs ir vidēji biezs.	
	Zemas biežības priežu mežu tips, kas izplatīts slapjās un mazauglīgās smiltis augsnēs. Domājams, ka tas veidojies senu meža ugunsgrēku vietā. Augiem te ir ekstremāli apstākļi. Pavasarī un slapjā rudenī šī vieta applūst, bet vasarā izkalst, tāpēc te zemsedzi veido izturīgāki augi - virši, vaivariņi, zilenāji.	
	Galveno koku stāvu veido garas priedes, zem kurām aug egles un bērzi. Pamežs ir rets. Šeit dzīvo daudz putnu. Zemsedzi veido brūklenāji, mellenāji u.c. augi.	
	Kokaudzi veido vidēji garas priedes. Pameža nav, retumis aug kadiķi vai nīkulīgas eglītes. Zemsedzē aug ķērpji, sūnas. Pavasarī skaisti zied silpures.	

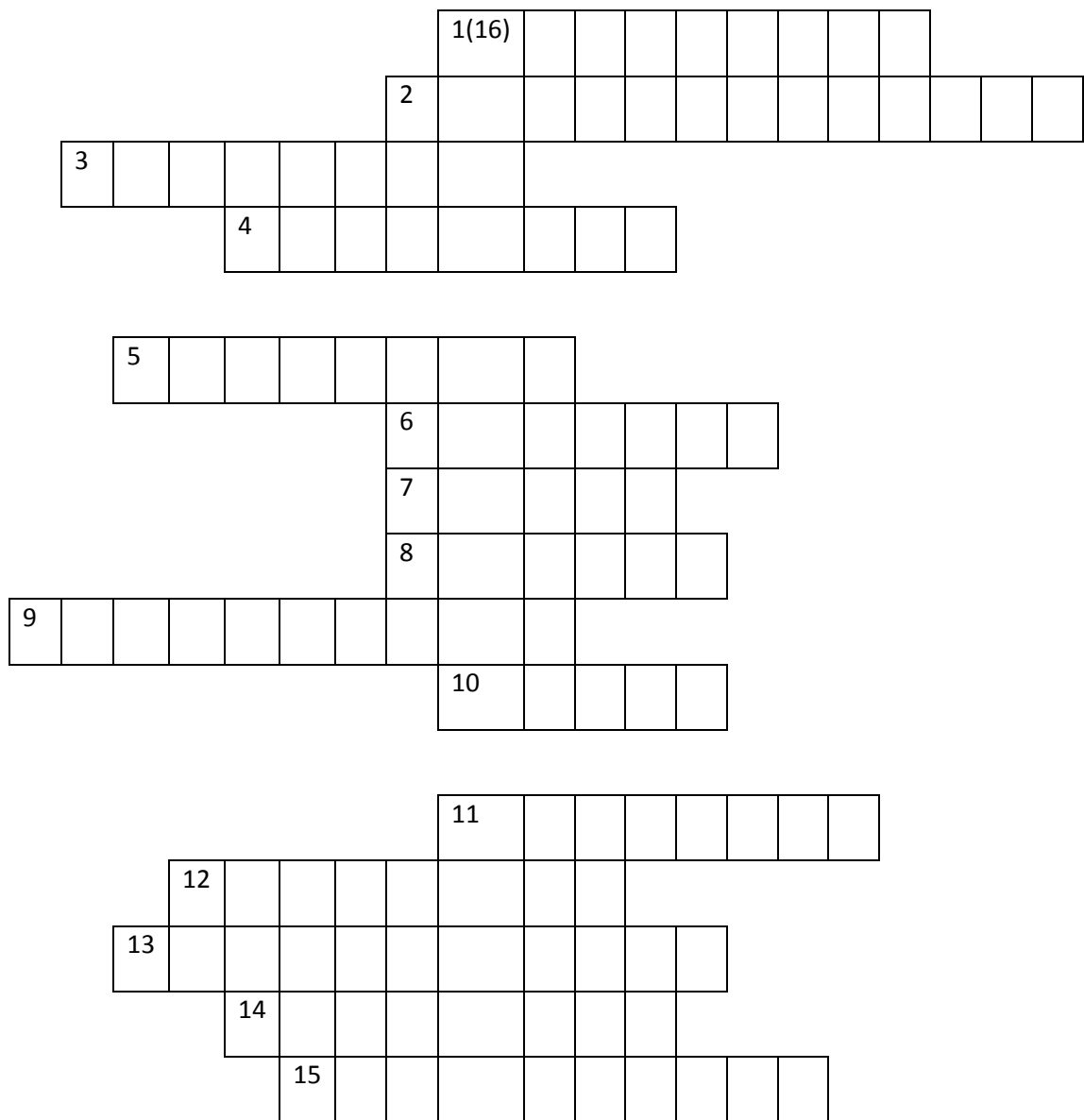
Mežs ar visraibāko sugu sastāvu. Aug galvenokārt platlapji- ozoli, oši, retāk liepas, gobas, arī egles. Pamežs biezs.

Kokaudzi veido melnalkšņi kopā ar bērziem. Šajā vietā pavasarī ilgstoši stāv ūdens, tāpēc tajā ir daudz atmirušu koka stumbru.

Kokaudzi veido egles ar bērzu, apšu, baltalkšņu un citu lapkoku piejaukumu. Pamežs ir rets, jo augiem trūkst gaismas. Arī zemsedzē aug ēnmīļi.

1. Meža platība procentos no attiecīgās valsts kopplatības. (mežainums)
2. Viena no populārākajām koka rotaļlietām Latvijā. šūpuļzirdziņš)
3. Daudzfunkcionāls būvniecības materiāls, kas tiek izgatavots no kokmateriāliem. (finieris)
4. Ekoloģiski tīrs skaidu kurināmais. (granulas)
5. Balta, organiska viela, ko iegūst pārsvarā no skujkokiem un izmanto papīra ražošanai. (celuloze)
6. Ir ticējums, ka šis augs zied reizi gadā- Līgo vakarā. (paparde)
7. Šī koka sulas ir pirmās, kuras tecina un tās ir ļoti saldas. (kļava)
8. Krūmi, nelieli koki, kas veido meža apakšējo stāvu zem koka vainaga. (pamežs)
9. Lokšņu materiāls, kas sastāv no trīs un vairāk līmētām loksnēm, izmanto būvniecībā, mēbeļrūpniecībā un citur. (saplāksnis)
10. Viena no mūsu mežu veltēm. (sēnes)
11. Lakstaugu un puskrūmu stāvs mežos un purvos. (zemsedze)
12. Vieta, kur atrodas čiekurkalte. (Vijciems)
13. Uzņēmums, kurš ražo unikālu materiālu- šūnveida plāksnes. (Dendrolight)
14. Šajā mežā aug tikai bērzi. (birztala)
15. [Biosfēras](#) pamatvienība, kurā pastāvīgi notiek enerģijas, vielu un informācijas aprīte. To veido [biocenoze](#) un [biotops](#) .(ekosistēma)
16. Mūsu mežu tēlainais apzīmējums. (mūsu zaļais zelts)

7.-9. Klase

Ināra Pilskunga

Limbažu 3.vidusskola 7.a klase, Parka iela 38, Limbaži, LV 4001

Rosināt saprast, kā mūsdienu mežs sadzīvo ar kultūrvēsturiskajām un kulta vietām. Apskatīt teiksmu apvītās vietas klātienē, iepazīt Zilo kalnu un tā apkārtni. Prast apvienot teoriju ar praksi.

Mācīt orientēties apvidū un kartē, uzzīmēt neliela apvidus karti, iepazīties ar jēdzieniem ģeodēziskais punkts, astronomiskais stabs un apskatīt tos dabā, mācīt ieskatīties dabā, pārbaudīt Mammadaba dēkā iegūtās iemaņas.

Zilais kalns.

Darba lapas-5, kompasi-5, zīmuļi-5, palīgs Dēkaiņiem no Mammadaba, Latvijas un Dikļu novada kartes.

Literatūras stundās ir lasīti dzejoļi par Imantu, Beverīnu, teiksma par Zilokalnu, tad nu braucam lūkot dabā teiksmu apvīto Zilokalnu. Vispirms mājas darbs-katram atrast 3 faktus par Zilokalnu.

Tā kā vispirms braucam uz Mammadaba dēku Vijciemā, tad uzdevums jau autobusā- gan no Limbažu, gan Valmieras puses kartē fiksēt tās vietas, no kurās sākam redzēt Zilokalnu. Valmierā izpētām novada karti un uzticam Martinam un Robertam būt par ceļa rādītājiem šoferim.

Kalna pakājē sadalāmies grupās pa 3, komandas kapteiņi vārda vai uzvārda pirmie burti sākas ar burtiem no vārda ZILAIS, līdz ar to Zālītis, Ieva, Legzdiņa, Aizpurvs, Ilze, Signe izsauc domu biedrus, izveido grupas, saņem darba komplektus un grupas pa asfaltēto celiņu dodas uz kalna virsotni.

1.uzdevums. Pa ceļam vērot neparastus dabas veidojumus (piem. koku burta formā), vērot kādi koki aug, kādas sēnes visbiežāk aug gar celiņa malu, kādu koku lapas un kādā krāsā jau visvairāk nobirušas.

2.uzdevums- grupas vienojas par mājasdarba faktiem + pievieno tikko redzēto un prezentē jau sev zināmo par Zilokalnu.

3.uzdevums. Ar kalna apsaimniekotāju atļauju uzkāpjām skatu tornī un vērojam apkārtni, mēģinot noteikt debespuses un vietas, ko redzam, salīdzinot ar karti.

4.uzdevums. Izpētīt Zilā kalna virsotni un uzzīmēt virsotnes (apmēram 1km rādiusā) karti, izmantojot Palīgu dēkaiņiem.

Bet vispirms izpētām enerģētiskos apļus, uzlādējamies enerģētiski, noskaidrojam, kāpēc Zilokalnu sauc par Zemes spēku vietu, apskatām ģeodēzisko punktu, astronomisko stabu un noskaidrojam, kā tie palīdz karšu sastādīšanā.

Pēc tam pēc norādēm grupas dodas meklēt svētvietas- Upurkalniņu, Avotkalniņu, dobumaino kultakmeni, svētbirzs vietu un zīmē virsotnes karti, atzīmējot gan šos objektus, gan gravas un ieplakas.

5.uzdevums-relaksācijai-spēle "Atrodi kaut ko...."(8 priekšmeti raksturoti darba lapā), izveido no atrastā kādu dzīvnieku, kas varētu dzīvot Zilajā kalnā un raksturo to."

6. Atgriežoties kalna pakājē, saskaitām soļus un nododam darba lapas.

Pēc īsas viktorīnas un katras grupas noslēguma uzstāšanās sadalām nominācijas- Precīzākā, Zinošākā, Ātrākā, Asprātīgākā, Vērīgākā un nolemjam bērņus, kuru grupa ieguvusi visvairāk nomināciju ieteiktu ģeogrāfijas skolotājam papildpunktu ieskaitīšanai ieskaitē.

Kaut stunda Zilajā kalnā krietni pārsniedza ierastās 40 minūtes, taču garlaicīgi nebija ne mirkli-dabā pārbaudījām iepriekš dzirdēto, mācījāmies teorētiskās zināšanas pielietot praksē, uzzinājām daudz jauna. Un vēl jauna pieredze-mācījāmies apvienot vairākus pasākumus, lai iepazītu vairāk no Latvijas skaistās dabas un kultūras. Tā bija veselīga diena mežā (Vijciemā un Zilajā kalnā) no rīta līdz vakaram.

Darba lapa 7.a klases ģeogrāfijas stundai Zilajā kalnā

2012.gada 26.septembrī.

Grupa Z _____

Klausieties klasesbiedru prezentācijas, atcerieties skolotājas piebildes un kalna apsaimniekotāja stāstu un pildiet darba lapu!

1.Pa ceļam uz Zilā kalna virsotni mēs atradām koku _____ burtā formā. Visvairāk nobirušas _____ lapas _____ krāsā.

2..Pabeidziet teikumus!

Zilais kalns atrodas _____ pagastā,
_____ līdzenumā, 12 km uz _____ no Valmieras. Tā
augstums ir _____ m virs jūras līmeņa un tas paceļas _____ m virs apkārtējā līdzenuma.
Līdzenums ir _____. Zilais kalns sastāv no ledāja sabīdītas _____, zem
kuras atrodas _____ piejaukums. Zilaikalns apaudzis ar _____.
Visvairāk sastopami _____ lapu koki (_____),
kalna virsotnes un pakājes zemsedzē aug _____.
Zilā kalna virsotnē atrodas ģeodēziskais punkts, ko ņem par pamatu _____ karšu
sastādīšanā, un _____ stabs, kam noteiktas astronomiskās koordinātes.

3. No Zilā kalna torņa uz _____ no Valmieras mēs saskatījām Augstrozes
paugurvalni. Redzējām arī (nosauc vismaz 1) _____ ezeru,
_____ upi, _____ pilsētu.

4. Pēc signāla 7 minūšu laikā atrodiēt kaut ko gludu,

kaut ko zaļu,

kaut ko ragainu,

kaut ko lipīgu,

kaut ko birstošu,

kaut ko brūnu,

kaut ko dzeltenu,

kaut ko apaļu,

kaut ko starainu

Un izveidojiet no atrastajām lietām kādu dzīvu radību, kas varētu dzīvot Zilajā kalnā un raksturojiet to. Mēs atveidojām _____.

5.Uzzīmējiet 1 km plašās Zilā kalna virsotnes karti, iezīmējot ieplakas, gravu, Upurkalniņu, Avotkalniņu, augošos kokus, u.c., izmantojot pieņemtos apzīmējumus un izmantojot kompasu.